

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraj. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Uredništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Turško vprašanje.

Očividno je, da se pripravlja nova diplomatska akcija o vprašanju bodočnosti turških Slovanov, in verjetno je, da je mejtem, ko mi to pišemo, akcija morebiti na tistem uže v svojem polnem delovanju. Vse nekako na to kaže, da je zveza treh cesarjev v prvo točko svojega programa postavila turško vprašanje, če se nij morebiti celo samo „ad hoc“ ustvarila. Tudi predstoječa diplomatska akcija se bo pretežno samo pod njeno firmo vršila, druge velevladi bodo samo sekundirale.

Dosedanje izkušnje so pokazale: 1. da vstahi turško silo, turška sila pa vstaje za tretjo ne more, — 2. da Srbija in Črnagora vstajem na pomoč priskočiti ne smeta, — 3. da je porta pripravna reforme v Bosni in Hercegovini uvesti, in — 4. da je zveza treh cesarjev rešenje turškega vprašanja izključivo sebi pridržala. Druge velevladi Angleška, Francoska in Italija nekako molče v to privoljevajo. Sicer je pa zveza treh cesarjev tudi tako silna, tako jaka, da se njej nij treba bati nobenega prigovora drugih velevladi proti njenim sklepom in izpeljavam. Trije cesarji bi mogli turško vprašanje tako rekoč z eno besedo rešiti.

Turško vprašanje je — kar se je uže večkrat naglaševalo — del velikega slovanškega vprašanja. Ruska vlada je očito izrekla, da goji simpatije za podjarmljeno, po tujih narodih tlačeno Slovanstvo. Na to izjavo je bila ruska vlada po splošnem javnem mnenju, vladajočem danes v ruskem narodu prisiljena. Neslovanski svet se je prepadel te izjave, zlasti pa tisti, ki imajo zadržan tlačenje slovanških narodov slabo vest.

Protniki zveze treh cesarjev so uže veselja skakali, da bo zveza vsled te ruske izjave razpala, — pa nij. Pruski listi so kalmirali, avstrijsko-nemški so pa ravno vsled tega pruskega kalmiranja vsako stalo izgubili, ter še denes ne vedo kako in kam.

Če pride res do akcije, bi potrebno bilo, da se tudi Andrassy izjavi, da-li ima Avstro-Ogerska simpatije za turško rajo kot Slované ali kot kristijane. Gotovo bi Andrassy preje odstopil, preden bi rekel, da goji Avstro-Ogerska simpatije za turško rajo kot Slované. Rusija je s svojo izjavo daleko pretekla Avstro-Ogersko, katera njej pod sedanjim ministrom zunanjih zadev na tem potu slediti ne more. Naj bi Andrassy tedaj vsaj to izrekel, da goji Avstro-Ogerska simpatije za turško rajo kot kristijane! S tem bi vsaj v nekoliko paraliziral rusko izjavo. Nekaj bo pa Avstro-Ogerska vendar reči morala, če bo res ona, kakor se čuje, glavni del akcije prevzela. Prusija se neposredno v turško vprašanje nij, in se tudi valjda v prihodnje ne bo vtikala. Ona je dala Rusiji in Avstro-Ogerske „carta bianca“, in zato se gledé rešenja turškega vprašanja na njo skoro niti reflektirati ne more.

Porta je uže dokaj fermanov, hatov in irad izdala, v katerih izreka in zagotavlja enakopravnost vsem narodnostim in vsem veroizpovedanjem svoje države. Vsi ti fermi, hati in irade so pa ostali mrtve črke, eno zato, ker porti samej nij nič na tem ležeče bilo, da se izvede, drugo pa zato, ker niti moralne niti fizične sile nema, te naredbe izvesti, tudi če bi voljo za to imela. Tudi v sedanji borbi v Hercegovini in Bosni je izdala v svrhu pomirenja neko irado, v katerej vstajem bog ve kake reforme v

upravi, in kake polajšice v davkih obeta, če orožje polože. Vstahi so na to portino poudbo odgovorili, da v portina obetanja nobenega zaupanja nemajo, ter da so samo v tem slučaju pripravi portino irado sprejeti, če velevladi poročstvo in kontrolo za njeno točno in popolno izvedbo prevzamejo. Ta odgovor vstahov so konzuli velevladi, zbrani bivši v Mostaru, svojim vladam naznanili, in na temelji tega vstahskega odgovora se valjda pripravlja sedaj nova diplomatska akcija.

Zveza treh cesarjev bo valjda od porte zahtevala, da se obetane reforme pod njeno kontrolo in pod njenim poročstvom izvedo, ter predložila, naj se v to ime Bosna in Hercegovina po neutralnej vojski obsedeta, katero nalogo bi, kakor se čuje Avstro-Ogerska, kot najbližnja in neposredna mejašica prevzeti imela. Ta arangement, če je sploh kaj resničnega na njem, bi bil dobrodejen odušek za vstajo, in celilo za rane opustošene dežele. Ali se bo Andrassy pri tej situaciji vzdržati mogel? Magjari vedo, da po padu Andrassyjevem ne bo tako hitro zopet kateri Magjar avstro-ogerski premier postal, in zato baje ne bi mnogo proti temu imeli, če bi v vzdržanje samega sebe kaj od svojih prepričanj žrtvoval.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Sphjeta 14. nov. [Izv. telegram „Slovenskemu Narodu.“] Osem taborov turških vojakov je spremljalo živež iz Gačka v Goransko v sredo. Vstahi, 300 mož pod vodstvom Sočica so jih napali in po ostrem boji so bili Turki tepeni. Turkov je palo 300, petdesetim so bile glave odsekane. Mrtvi

Listek.

Kupa brinjevca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

XII.

(Konec.)

In grajski najemnik, kaj je bilo z njim? Odkar je zapustil svojo ljubeznjivo Irene, spremenil se je mnogo, prav mnogo. Najbolje je čutila to grajska družina, kajti čmerikav in zadiren je bil odslej še mnogo bolj, kakor nekaj. Gorje mu je bilo, kdor je prišel pri njem v zamero. Neusmiljeno, brezsrčno je ravnal z njim, kakor bi se hotel maščevati s tem nad svojo nemilo osodo, ki ga je goljufala tako neizmerno in mu hotela tako razvajeno, zapravljivo žensko vsiliti za ženo in mu tako oropati dolgo shranjene, skrbno privarčevane krajcarje. Tudi po drugej strani se je najemnik pre-

drugačil mnogo. Preračunal je namreč in še mnogo potov, in se prepričal v veliko svojo žalost, da ga je nesrečna ljubezen veljala tudi denar, in še precej lepega, svetlega denarja.

Koliko potov je ponudil učitelju tobaka, hoteč seznaniti se z njim le zaradi te spredene Irene, in tabak je drag, silo drag, in on je sicer varčen ž njim.

Potem, koliko je postavil vina pred učitelja, ko ga je prvič obiskal in na lov povabil. In to vino je bilo žlahno, pravo cekinasto, staro vino. In pozneje, ko je imel strašne sanje v svojej ljubezni in se je šel prepričati v njihovej resnici.

Mej potoma je zašel zopet v krčmo in poklical vina. A kaj bi bilo še to, plačal je posled še za neumne kmete, katerih ne more videti nikdar. In kaj ima zdaj o tem. Po smehujejo se mu celó, ga pikajo in obrekujejo za njegovo dobroto. To je plačilo sveta.

Iu pozneje, ko se je obupen, raznet vračal od učitelja in izvedel svoje gorje, ko je v tretjič prelomil svojo sveto prisego in stopil v krčmo in pil mnogo, pil do družega jutra in preganjal z vinom skrbi, sramote oblake. Da, koliko je veljalo vse to. Gotovo lep denar, še sam ne vè, koliko.

A vse se mora poravnati, vse zboljšati, si misli zdaj vedno, zapravljeno se mora zopet prištediti, svetih priseg ne več prelamljati.

Po teh sklepih in načelih postane najemnik še bolje skop in še huje pritiska družino, dolžnike in vse, kar je v njegovej oblasti. Misl na drugo ženitev pa si popolno iz glave izbije, vsaj, ako ga je stala uže kratka ljubezen toliko lepega denarja, kaj je stoprv potem, ko si človek za vse življenje ženo na vrat obesi in z njo polagoma, še kaj manjšega, kar ga sam bog varuj.

Vasčani in vsi od blizo in dalje, ki so

lež v sredi mej armadama. Sočič drži pot do Granskega zaprt, pričakuje se zato še večji boj, ker maršira Pavlovič s svojo četo na ono mesto in je že blizu.

Iz Zadra se „N. W. Tagbl.“ 13. nov. brzojavlja: Turška regularna vojska prestopila je danes že tretjič avstrijsko mejo. Na jedno avstrijsko žandarmerijsko patrolo streljali so Turki, ter je tako bila prisiljena se jim umakniti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. novembra.

Uže zadnjič smo povedali, da so v **državnem zboru** Poljaki z družimi opozicijonalcij skupaj in posebej interpelirali vlado, kaj misli storiti zavoljo propale trgovine. „Vaterland“ o tem piše: „Današnja izjava cele desnice državnega zbora — pravi — ima pomen, kateri se razteza še čez ozki okvir parlamentarne šablone. Najprvo bode se delalo na to, da se gornje in spodnje-avstrijski, tirolski, vorarlberški, štajerski, koroški, kranjski in moravski s poljskimi poslanci tudi formalno vzajemno postopajo. Klub desnice in klub Poljcev zjedinila sta se za interpelacijo do skupne vlade in na tej interpelaciji podpisani so poslanci zmešano brez ločitve kluba, na čelu z imenom Groholski in Hohenwart. Zjedinjenje bi bilo pomenljivo, ako bi interpelacija cele desnice tudi ne bila v njenem zapopadku manje važna, kakor je pak v resnici.“ „W. Tgbl.“ temu pristavlja: „Skupno imenovanje imen Hohenwart in Groholski pomenja veliko, in mislimo, da guvernementalno prizadevanje ustavo sovražnih strank stopa v dosti jasnej obliki v javnost. Ako se bode zjedinjenje Poljakov z pravno stranko raztezalo še po tej gospodarstvenej zadevi, in ostalo tudi, potem pak je položaj kabineta več ko v jednom oziru čuden“ (eigenthümlich).

V **ogerskem** državnem zboru predložil je minister uka postavo za ljudske šolske nadzornike. V proračunski debati govoril je najprvo Ferdinand Regalyi in priporočal separatorium skrajne levice. Sigmund Borlea odvrata proračun od narodnega stališča. — Klub saksonskih poslancev, kateri se je 6. t. m. konstruiral kot politični, ne pak kot narodni je tudi sklenil odvreči predlogo proračuna za 1876. Opozicija proti proračunu postala bode zelo močna.

Vnauje države.

V **Carigradu** prizadeva si minister prava, Midhat paša, preustrojiti vse pravosodne zadeve; tudi kazensko pravo bode se moderniziralo in uvedlo v akuzatorično obrav-

navanje s državnim pravdnistvom. Teško pa bode, vse te reforme iz papirja v istinitost spraviti. Zdravje Mahmud paše postaja dvomljivo. Nov, prav hud strah veje v Turčiji radi ljudskega razjarjenja v Bulgariji. Turški vladni organi in vojaštvo napravljajo tamkej čine, kateri bulgarsko ljudstvo vae-majo vedno bolj do obupnosti in vstanka. Zaradi hercegovinskih simpatij mučijo se najodličnejši Bulgari. Turško ljudstvo v Bulgariji hodi okolu, vedno oboroženo od nog do glave, mej tem, ko se razorožujejo bulgarski prebivalci provincije. Se vé da, delajo Turki najgroznejši čine z neoboroženimi Bulgari. Skozi potujoča turška vojska dela zopet samovoljno in vsak dan čujejo se novi umori in ostudnosti vsake vrste. Radi tega kuha se nekaj strašnega, in ko bi Bulgari imeli orožje, uže davnej bi bil vstanek velikansk.

Iz **Rima** se brzojavlja 13. nov.: V pravdi zaradi umora urednika Sonzogno je bila denes sodba razglašena. Luciani, ki je iz političnega sovraštva bil početnik umora, in njegova tovariša, Farina in Morelli, posredovalca, kakor tudi mizar Frezza, ki se je dal najeti, da je nož v roke vzel in umor izvel, obsojeni so na prisilno delo celo življenje. Skalpeti, ki je nož preskrbel in zato tudi tožen bil, oprosteno je od porotnikov.

Dopisi.

Iz **Ljubljane** 14. novembra. [Izv. dop.] Iz krogov nemčurskih učiteljev v našem mestu sicer ne poročam rad, vendar sem se za danes v to odločil, in sicer zato, ker se „Laibacher Schulzeitung“ še vedno nekako tako napenja, kakor bi imela za soboj vse kranjsko učitelstvo; pustiti jej ne smemo, nekajeno veselje (?) uživati. O zadnjem svojem glavnem zboru poroča ona, da se ga je mnogo učiteljev udeležilo — tako vodi ta nemčurski listič kranjske učitelje za nos. Pravilo se mi je pa, da je razen ljubljanskih učiteljev samo še 9 družih navzočih bilo, mej temi krški Gašper, ki se je zopet bahal in lagal, da ima ob Savi filijalo ljubljanskega učiteljskega nemčurstva. Sklenilo se pri zadnjem zboru nij ničesar, samo Sima je starejše učitelje in druge značajneže mežnarje psoval. Gariboldi neče temu društvu več predsedovati, čeravno ostane še duša odboru, ker ne zaupa uredovanju lista nezmožnemu Simovcu. V odbor so si volili ti učitelji samo ljubljanske učiteljske kapacitete, za predsednika pa Kočevaria Linhartar; zato pa hočejo temu društvu vdvzeti naslov „kranjski“ in imeno-

vati ga po njegovih reprezentatih „nemško-kočevarsko“ in „nemčursko-ljubljansko“ učiteljsko društvo. Dober tek! Sicer je pa od mene tako neumno, da Vam poročam o tem društvu, ki se še nikoli s svojim računom v javnost pokazalo nij, ki je zdaj vsled tega in vsled svojega glasila popolnem ničevu in neupljivu, kakor je bilo nespametno od vsakega kranjskega učitelja, da se je s svojim pristopom pri tem društvu bil blamiral. — Torej kljubu vladne podpore je obstanek društva in lista postal problematičen.

Iz **Notranjskega** 13. nov. [Izv. dop.] Da ne bi uže poznana bila svojat ljubljanskih nemčurjev po vsej Sloveniji kot najbolj lažnjiva, mogoče, da ujela bi še koga na limance svojega umazanega „turškega Tagblatt“ s poročili, katere podaja svojim ubogim na duhu. Znano je čitateljem domačin listov, da v enej predzadnjih sednic državnega zbora, dobila je takozvana „Verfassungspartei“ teško in ostro zaušnico od poslancev gorenjskih kmetijskih občin grofa Hohenwarta, in to jih še zdaj tako skli ter ne vedo, kako maščevali bi se za take ne-zgode. — Toda list ljubljanskih „Turkov“ mislil je, kot navadno vse enake reči, z lažjo vse ničevu storiti, za to je, izposodivši si nek dopis iz dunajske „Presse“ v uvodnem članku pretečene sobote prav po svoji navadi nad Hohenwarta udrihati začel, dodavši onemu dopisu prav mnogo originalnih laži.

Jezi se, ker Hohenwart predrznil se je očitati „varovateljem“ konstitucionalnega vladanja o prelomu ustave opominjati jih k spoštovanju zakonov in tožiti, da v Avstriji zakoni vedno menj in menj se spoštujejo.

Nijso se nadejali, slišati od opozicije tacih očitaj, a čuli so jih, in ker je vse gola istina, zato jih močno jezi.

Te tožbe posebno teško letijo na ljubljanske nemčurje, kajti dobro vedó, kako so spoštevali postavbe ob priliki volitve zastopnikov v sedanjo kupčijsko zbornico; dobro vedo, da takrat bil je njim vspeh sveteljši nego postava. To tudi „turški list“ dobro ve i nij dolgo še tega ko prepričalo ga je poročao sodišče v Rudolfovem o istinosti famozno vrlo slabo čuvanih postav, zato se tudi ne čudimo, da obravnave proti zatoženemu narodnjaku g.

videli vse to, smejali so se iz vsega grla, pikali najemnika pri pijači, pred cerkvijo, in povsod, ter pristavljali: „Brinjev zajutrek in cigara ga je obožala, da še sam sebi skoraj življenja ne privoščí, pomagajmo mu siromaku!“

Najemnik je čul in izvedel vse to in jezen je bil in hudoval se in klel po tiho. Isti, ki je moral čutiti vedno za take reči, bila je uboga njegova družina. Bog mu grehe odpusti.

Vsaj nij mislil sicer morda tako slabo, le nesrečna ljubezen, zapravljeni, zastonj izdani novci so ga storili neobčutljivega do svojih podložnih in do vsega sveta. V resnici obžalovanja vreden človek!

XIII.

Kakih deset let pozneje je bilo v selu Češnjevku mnogo spremenjenega. Nekdanjega farnega učitelja Glavača je uže pozabila vsa

okolica, le stareji ljudje so ga omenjali sem ter tje pri pijači in pritaknili: „kupa brinjevca ga je spravila pod zemljo pred časom, naj mu sveti večna luč, sicer nij bil napačen človek, prav premeten in priljuden je bil.“

Gotovo mejhen spomin te besede možu, ki je žrtvoval pol svojega življenja nevkretnim farnim buticam in se trudil s šibo in umom za blagor soseske.

A kako nij bilo drugače. Živeči ima pravico, mrtvi pa mir, pravi pregovor. In pri fari je podučeval zdaj nov mlad učitelj in užival več spoštovanja in česti posebno od ženskega spola, kakor njegov prednik. In ti o ljubi bog, to je jako naravno, to je večni zakon narave. Mlado perje izpodriva rumeno listje, mladost koplje starosti grob, pozabljivost zsdnjega spomina.

In v bistriskem gradu spremenilo se je tudi nekaj od zadnjih dogodbe. Nekdanji najemnik sicer nij prelomil od zadnje svoje

prisega nikdar več svetih sklepov, temuč živel vedno bolj samotarsko in varčno. To mu je pomagalo menda, da je postal pred enim letom graščak. Kupil si je namreč posestvo, katero je imel prej toliko let v najemu. Če ga je ta prelep, česten naslov mnogo veselil ne vemo, trdili bi skoro nasprotno, kajti ravno odslej se je še vedno bolj zapiral pred svetom, bil čmeren bolj od nekdaj in je živel pravo samotarsko življenje.

Kdo ve, ako mu nij oživela ravno zdaj nekdanja prelepa, zapeljiva misel, da človek nij ustvarjen samemu sebi, da je navezan na tujo podporo, da je družina njegova najlepša zabava in sladilo na svetu. A v svojo žalost se je prepričal, da on nema, kar obdaja največjega siromaka, da je osamljen, zapuščen, akoravno bogat, da niti upanja spremembe nema več, kajti glava se mu je jela beliti, in prejšnje moči zapuščati njegovo truplo.

Stanoniku, kakor druge vse, nij priobčil v svojem listu, kajti tepel bi se bil sām z njo.

A zbog tega, da Hohenwart same istinite levite bral je neštovateljem zakonov, da kričeča spričala imamo tu na Kranjskem doma, vendar naš „turški list“ je tako predrzen imenovati govor Hohenwartov: prazne hinavščine!

Ker je bilo to slobodno tiskano, toraj odobravano, nam nij teško uganiti, kako in na dalje ljubljanski nemčurji zakonom nasproti vesti se bodo smeli i se smejo.

Da postave na Kranjskem letos nijso bile dobro čuvane, postavno izpeljevane temu dokaz zgoraj omenjeno porotno sodišče; da pa očitanja takim nepostavnostim nasproti sme se imenovati „bodenlose Heuchelei“ ergo ono, kar nasprotno je očitanjem, sama pravična dela, toraj sleparske volitve tudi nam je nov dokaz, da goljufati, protizakonito delati sme in bode smela v Ljubljani in na Kranjskem nemčurska stranka in to pod ščitom čuvajev zakonovih.

Blažena konstitucija z njo pa presrečna Avstrija, da, ponosna smeš biti vrlih tvojih čuvajev!

Od Save 25. okt. [Izv. dop.] More ponemčurjen slovenski učitelj ki hoče, da bi šole bile tuje in otrokom ne razumljive, dušne mučilnice namesto učilnice, divjaški berlogi namesto sadniki čednosti našo slovensko mladino uzrejati in iz nje ljudi samostojne, da bi pozneje ko odraste v vseh okoliščinah svojega življenja delala in ravnala s preudarkom in umno razsodnostjo? Zasluži tedaj tak Zimovec kateri našo slovensko mladino trpinči s tujim jezikom, da nij zmožna potem niti slovenskega niti nemškega jezika ime učitelj? — Prav z lahkim srcem dali bi takemu Zimovcu namesto imena „učitelj“ ime „mučilatelj“ — in mi le obžalujemo kraj kjer učitelj Zimovec kraljuje, na drugej strani nas pa zopet veseli, da nij uže mnogo gnezdičev teh ptičev.

Torej dragi mi slovenski učitelji ne vdajmo se! Bodimo vsi enih misel in delajmo skupno za naš mili slovenski narod. Kajti v skupščini je moč. Naj bomo mejsoboj kolegi, naj si uže bo nadučitelj, ali pa tudi podučitelj, ter ne menimo, da je podučitelj, kakor se še žalibog na tri razrednej ljudski šoli na spodnem Štajerskem godi pri šolstvu ravno toliko kot peto kolo pri vozu, kajti tudi on je ravno toliko študij

dovršil in še več, kot gosp. součitelj, ako jih smem tako imenovati.

Iz Frana pri Mariboru 12. nov. [Izv. dop.] Hočemo li, da bi odgoja naše mladine dober vspeh imela, skrbeti moramo, da vlada mej šolo in šolskih zastopih pravo in trezno sporazumljenje, mora se mej obema prava meja postaviti in skrb za odgojo tem razmeram primerno razdeljena biti. Šola in šolski zastopi morajo se mej soboj dopolnjevati, kajti hoče-li šola otroke izobraževati, in jih za pozneje življenje sposobne storiti, morajo jej pri tej svojej vzvišenej nalogi vsi šolski zastopi, osobito pa krajni šolski svet v vsakem obziru na pripomoč biti, ter kolikor mogoče v zajednosti z učiteljstvom, vedno večjih in boljših vspehov v šoli omogočiti. Če je krajni, (oziroma okrajni) šolski svet malomaren za svoj prevažen posel, gre tudi šolstvo v ovem kraju bolj ali menj rakov pot. Smelo trdim, da šola je termometer šolskih zastopov in se vzdiguje in pada z atmosfero življenja v ovih zastopih.

Vse kreposti, koje bi kline na lestvi k humaniteti imenovati mogli, bo šola le tedaj in tam izgojiti mogla, kjer dobi vsestransko podporo, in „kjer se“, — da se besed Pestalocijevih poslužim — „delo in ljubezen slušanje in trud, zahvala in marljivost vspojita in po njih mejsobojnem vpljivu se tudi oba blagonosno utrdita.“ Srečni so ovi kraji ali okraji, kjer na čelu šolskega zastopa stoji mož, ki je navdušen za omiko, napredek in blagor ljudstva, svest si besed Salzmannovih: „kdor močvire izsuševa in velike ceste gradi, stori veliko; kdor pa za odgojo človeštva skrbi, ta stori še več.“ Mej tako srečne kraje sme se tudi naš „tihi, rajski“ Fram prištevati. Nele, da se naš okrajni šolski svet ovih načel drži, dobili smo tudi za načelnika krajnega šolskega sveta moža za narodovo omiko in napredek navdušenega, veterana v ljubezni do slovenske domovine g. Franc Divjaka.

Imenovani bil je dolgo let framski župan, ter si je kot tak po vsej moči prizadeval pravičnim željam in tirjativam občanov vstreči. Bil je on tudi, ki je pred nekoliko leti z našim šoli prijaznim župnikom skrbel za nakup lastnega šolskega poslopja, koje se pod dosedanjim načelnikom g. C. v krasno poslopje spremenilo. Tukajšnjo ljudstvo je g. Divjaku svojo vdanost in

zaupanje s tem skazalo, da ga je včeraj enoglasno za načelnika kraj. šol. sveta izvolilo. Slava volilcem! Svesti smo si, da bo on kot neodvisen mož, povsodi neustrašeno se potegoval za napredek šolstva, dobro vedoč, da v deželah, kjer z šolstvom slabo stoji, je ognišče in tal revolucijam“. Skrbel bo pred vsem, da se do sedanjem nerednem obiskovanju kolikor mogoče v okom pride, da ne bo v razrednicah („crux de cruce“) da se potrebna učila omislijo itd. Pa vsaj ga nam nij treba izpodbujati, vsaj poznamo njegovo nevtrudno delavnost. G. Divjak nij jeden tistih, ki si le zmirom želé in upajo boljših časov, brez da bi sami kaj storili, ne vedoči, da si vek lahko boljšega naredimo, ako se sami ganemo. Ako tudi naš trud ne prinese naenkrat željenega sadu, vendar moramo na začetem poti napredovati, da „nam zasije svitlejša zarja“. Bodimo nevtrudno delavni osobito na polju šolstva, spominjajoč se besed slavnega pedagoga Diesterwega: „Volksbildung ist Volksbefreiung im weitesten Sinne des Wortes“.

Domače stvari.

— (Hubmajer) je uže v soboto zopet zapustil Ljubljano in se vrnil na bojišče proti staremu sovražniku vseh Jugoslovanov. — „N. Pr. Pr.“ znani organ nemških Turkov na Dunaji, policijo kliče v nedeljskem uvodnem članku na vse one nas ljubljanske Slovence, kateri smo se upali mej soboj za svoje denarje in v svojem lokalu Hubmajerju večerjo napraviti. Ta članek je živ dokaz, kako so Nemci v Avstriji „liberalni.“ — Vendar bodi „N. Fr. Pr.“ rečeno, ker govori v „öffentliche Ehren“, ki smo jih izkazovali bojevniku za svobodo naših bratov, da naš banket nij bil javen, ker kak sodelavec ali somišljenik „N. Fr. Pr.“ bi se ga ne bil mogel udeležiti.

— († Dr. Janez Fr. Kiler) prej koncipient v Ljubljani, potem adjunkt v Zatičini in Novem mestu je umrl po dolgem trpljenju na pljučnej bolezni.

— (Iz Maribora) se nam piše, da je bil šolski list „Slovenski učitelj“ od 5. nov. od neke vladne roke na pošti vstavljen, a na ukaz okrajnega glavarja zopet izpuščen. Tudi pri nas hočejo torej dlake v jajcu iskati.

Vdal se je sicer graščak svoje osodi, a še osorno si zunanost nij mogel skrivati, torej se ga je ogibala družina in vsak, kdor se je mogel, še bolj kakor poprej.

To je najbolj vedela in čutila zopet grajska družina, kajti z njo je bil nespremenljivo vedno isti zadiren, oster zapovednik.

Še nekaj se je spremenilo v zadnjem času v Češnjevske okolici, in to je bila našej povesti jako važna sprememba.

Nekdanja učiteljeva Ira, naša znanka vrnila se je pred enim letom zopet iz tujega, kamor je bila izginila pred desetimi leti.

In kako je predrugačena. Naj stareji ljudje prejšnji njeni znanci so jo teško spoznali, zmajevali z glavami, šepetali skrivaj, meneč; glejte jo grajsko nevesto!

In v resnici to nij bila več nekdanja Irena.

Eno desetletje jo je postaralo popolno,

skrivila poprej ponosno hojo, zamenilo gospodsko obleko, v eno na pol zanoseno opravo.

Da in njeno govorjenje, vsa njena dela so pričevalo, da nij trpela v minulosti samo njena zunanost, temč tudi um, kajti lazila je zdaj pol blazna od hiše do hiše okrog strašila otroke in se jim pačila, pripovedovala gospodinjami čudne povesti iz svojega življenja in prerokovala sem tretja tudi kadar je bila dobre volje prihodnje reči na kvarte, katere je nosila mej drugo starino vedno v svojem košku.

Plačila nij tirjala za take, reči, a pila je in še mnogo, ako jej je kdo dal in se potem potu mnogokrat upijanila in kričala in se jezila potem nad soboj in nad vsem, kar je bilo v njenem obližju. Ljudje so se je privadili polagoma in jej radi delili darove kar je potrebovala za življenje. Zapazili so tudi, da se Bistriškega gradu vedno ogiblje in je vedno slabe volje kedar

jej kdo spomni nekdanjega ženina, grajskega najemnika.

Tako životari Glavačeva Ira, kakor jo kliče nevedno ljudstvo še dan danes in lazi ob palici po češnjevskem selu. To je vsakemu navadna, znana podoba.

Le kedar se upijani, kar je več potov navada, tedaj imajo vaški bosopeti paglovci naj večje veselje z njo, kajti vlečejo jo za obleko, skačejo skrog nje nagajajo in dražijo jo pa naj bolje kriče: „Brinjeva Ira“ brinjevo Ira, ali hočeš kupo brinjevca? — O poslednjem namreč ne sme čuti nikedar, kajti vselej kolne se jezi in žuga kazuje koščene pesti, ako čuje poslednje besede. V takem slučaju pravi marsikateri stareji vaščan memo grede sam pri sebi: „Reva je kaj jej pomaga, če je imela gospodskega očeta in je bila učena, ko cesarsk dohtar ali kali, pa jo je končala in jej stegnila možgane: „kupa brinjevca!“

— (Iz Gradca) se nam piše: Štajer-
ski šolski svet mora v istini nepostavnost
nganjati, zlasti pri imenovanju učiteljev, ko
se celo graško mesto v tej zadevi pritožuje,
kajti v seji mestnega svetovals tva 10. nov.
oglasil se je nek dr. Grä fenstein in predlog
stavil, naj se naprosi državni poslanec, ki
bi naučnega ministra interpeliral, kako da
dež. šolski svet postavlo prezira pri imeno-
vanju učiteljev.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdra-
vila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in
otročih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni
v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze
i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, nepre-
bavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato
žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo,
šumenje v ušesih, slabosti in blvanje pri nosečih,
otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in pre-
hlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje
nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spriče-
val zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spriče-
vala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, prave-
vega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru,
zdravilnega svētnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda,
Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-
stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih
oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj.
Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svētnika Dr. Wurzerja,
Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih na-
gradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in
grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d.
pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v
scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodežu v obistih
in mehurji, trganje v mehurji i t. d. — Najbolje in
in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prs-
nih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu.
(L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svētovalac in člen
mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne
i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja,
bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé
vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svētovalca gosp.
Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry
vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svētovalac.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za straš-
nimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij
mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry po-
polnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor
medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v
Berliner Klinische Wochenschrift" od
8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdra-
vila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Ara-
bica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več

in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila
ajiso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je
ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf,
na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem
let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in
bipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na nepre-
bavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrb-
nika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju
dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na
rokah in nogah i t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter
se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na
ceni, gledé hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr.,
1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-
tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,

— Revalesscière-Biscuiten v puščah 4 2 gold. 50 kr.
in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu
in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.

10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dr-
maj, Wallfischgasse št. 3, v Ljubljani Ed-
Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“,

v Gradcu bratje Oberranzmeyer, v In-
sbrucku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birn-
bacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru

M. Moric, v Mieranz J. B. Stockhausen, v
Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čer-
novcih pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Da-
vidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranz-
meyer, v Temesvaru pri Jos. v Papu, mestnemu

lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaž-
dinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh
mestih pri dobrih lekarjih in specerijastih trgovcih.

Tudi razpošilja dunska hiša na vse kraje po poštni-
h nakaznicah ali povzetjih. (263)

Dunajska borza 15. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 20	kr
Enotni drž. dolg v srebru	73	35
1860 drž. posojilo	110	75
Akcije narodne banke	925	—
Kreditne akcije	192	70
London	113	70
Napol.	9	14
C. k. cekini	5	39
Srebro	105	10

Išče se

za vinotoč lastnega pridelka pripravi prostor
na zelo ljudnem kraju z 2 ali 3 sobami in malim
kletom. — Več o tem pové administracija „Slov.
Naroda“. (396—2)

ovčje-vohate oblačne snove.
Ravno tako tudi vse si misleče vrste,
platenega, modenega, kurentnega in
pletenege blaga, svilate in žametaste
trake, ravno tako tudi guipir-cipke
vsake baše po eg še tisoč drugih stvari.
Izgledki i zaznamak
blaga
zastonj in franko.
Naročila, tudi najmanjša bzo po
poštnem povzetku.
(35—11)
Nepristopno jemlje se
nazaj brez zadržka.

Lekarna Piccoli.

„nčle angeli v ljubljani.“

Aparati za samo-briganje,
pasovi za počene, uretralne in
maternične brizgje.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda
in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból
in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob,
zoper differitis ali vnetico grla in skorbut,
prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno
meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za či-
stenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu
bode gotovo prednost, vzlie vsim enakim izdel-
kom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. de Reseda flacon 80 kr.

Esprit dto. de Ylang-Ylang
flacon 80 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do
sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkul-
lacijo in prebavljenje, ter različne organe in
ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo
in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Ve-
lika poraba je najboljšo spričevalo. Vsaka gos-
podinja bode tako zdravilo pri hiši imela.
Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborna sred-
stvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah.
1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad.
Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna
in mehka, se jej daje prednost pred vsemi
umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim
sredstvom, katera so često škodljiva. 1 stekle-
nica 1 gold. (132—139)

Naročila se izvršujejo vračajo-
čoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Dunajska največa

27 kr.

Zaloga

Bernhard Pollak-a

na Dunaji.

Kärntnerstrasse 14,

(vis-à-vis Weiburggasse).

prodaja jedina z vestno garancijo naj-
boljše kakovosti in pravosti blaga vedno

Vajnovejš

za vsako sezono.

ovčje-vohate oblačne snove.

Ravno tako tudi vse si misleče vrste,

platenega, modenega, kurentnega in

pletenege blaga, svilate in žametaste

trake, ravno tako tudi guipir-cipke

vsake baše po eg še tisoč drugih stvari.

Izgledki i zaznamak

blaga

zastonj in franko.

Naročila, tudi najmanjša bzo po

poštnem povzetku.

(35—11)

Nepristopno jemlje se

nazaj brez zadržka.

Šivalni stroji

za gl. 15 do gl. 150.

ravno tako svila za stroje, cvrtn, šivanke in
priprave dobivajo se vedno v veliki izbiri in po
nizkej ceni le pri

Franjo Detter-ju
v Ljubljani, judovska ulica 228.

V gostilnici
„pri mestu Ljubljana“
v novo zidanaj hiši,
v kolodvorskej ulici šte. 115.

Graška (Märzen) piva

izvrstne kakovosti, 1 liter 24 kr.,
neponarejena stara in nova vina po 32, 36 in 40 kr.
liter, tudi dobre jedila po nizkej ceni.

Ravno tamkej se oskrbujejo naročila na debelo
za Salon-, Märzen- in Export-piva iz pivarne
gosp. Franjo Schreinerja v Gradci in sicer po ori-
ginalnej ceni. (397—2)

Národna tiskarna

v Ljubljani

se priporoča

za izvršitev vseh tiskarskih del

v lični obliki in po najnižji ceni, posebno:

1000 poštih vozni listov	5 gld. — kr.
vsakih 1000 več	3 " 20 "
1000 vozni listov za železopice s firmo in želez-	
niškim kolekom	7 " 50 "
2000	13 " 50 "
1000 za "brzovožnino s firmo in železniškim kolekom	9 " — "
2000	16 " 50 "
1000 zavitkov (Couverts) v kvart s firmo	4 " — "
1000 " v oktav	3 " 80 "

Zaloga tiskanih formularov

za c. kr. sodnije, občinske urade, okrajne zastupe, sole, cerkve
in cerkvene urade, advokate in notarje, pobornice za mesečne
plače i. t. d.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.